

## สารบัญ

|                                                               | หน้า      |
|---------------------------------------------------------------|-----------|
| กิตติกรรมประกาศ                                               | ก         |
| บทคัดย่อภาษาไทย                                               | ง         |
| บทคัดย่อภาษาอังกฤษ                                            | ฉ         |
| สารบัญตาราง                                                   | ญ         |
| <b>บทที่ 1 บทนำ</b>                                           | <b>1</b>  |
| 1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา                                 | 1         |
| 1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา                                   | 7         |
| 1.3 สมมุติฐานในการศึกษา                                       | 7         |
| 1.4 แนวความคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา                        | 7         |
| 1.5 ทบทวนวรรณกรรม                                             | 11        |
| 1.6 ขอบเขตการวิจัย                                            | 17        |
| 1.7 ผลที่คาดว่าจะได้รับ                                       | 17        |
| <b>บทที่ 2 สภาพโดยทั่วไปของเมืองเชียงใหม่และประเทศญี่ปุ่น</b> | <b>18</b> |
| 2.1 สภาพโดยทั่วไปของเมืองเชียงใหม่                            | 18        |
| 2.2 สภาพโดยทั่วไปของประเทศญี่ปุ่น                             | 20        |
| 2.3 การเปรียบเทียบเมืองเชียงใหม่กับประเทศญี่ปุ่น              | 30        |
| <b>บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย</b>                               | <b>32</b> |
| 3.1 รูปแบบในการวิจัย                                          | 32        |
| 3.2 กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย                                   | 32        |
| 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล | 33        |
| 3.4 วิธีการวิเคราะห์                                          | 33        |

|                                                            |            |
|------------------------------------------------------------|------------|
| <b>บทที่ 4 การตั้งถิ่นฐานของชาวญี่ปุ่นในเมืองเชียงใหม่</b> | <b>34</b>  |
| 4.1 การกระจายตัวของชาวญี่ปุ่นในประเทศต่างๆ ในโลก           | 34         |
| 4.2 สภาพทั่วไปของชาวญี่ปุ่นที่อาศัยอยู่ในเมืองเชียงใหม่    | 39         |
| <b>บทที่ 5 ขั้นตอนการย้ายถิ่นของชาวญี่ปุ่น</b>             | <b>62</b>  |
| 5.1 ขั้นตอนการย้ายถิ่นฐานของชาวญี่ปุ่น                     | 62         |
| 5.2 ก่อนมาอยู่เชียงใหม่                                    | 65         |
| 5.3 ภาพพจน์ของประเทศไทยในความคิดของชาวญี่ปุ่น              | 75         |
| <b>บทที่ 6 ผลการศึกษา</b>                                  | <b>78</b>  |
| 6.1 วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งถิ่นฐาน      | 78         |
| 6.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคนแต่ละกลุ่ม                      | 80         |
| 6.3 ความคิดเห็นต่อเมืองเชียงใหม่หลังจากมาอยู่เชียงใหม่     | 95         |
| 6.4 ความต้องการของชาวญี่ปุ่นที่อาศัยอยู่ในเมืองเชียงใหม่   | 114        |
| 6.5 เปรียบเทียบกับทฤษฎีแนวความคิด                          | 116        |
| 6.6 ผลการพิสูจน์สมมติฐาน                                   | 116        |
| <b>บทที่ 7 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ</b>                 | <b>117</b> |
| สรุปผลการศึกษา                                             | 117        |
| ปัญหาและอุปสรรคในการศึกษา                                  | 126        |
| ข้อเสนอแนะ                                                 | 126        |
| <b>บรรณานุกรม</b>                                          | <b>127</b> |
| <b>ภาคผนวก</b>                                             |            |
| ภาคผนวก ก แบบสอบถาม                                        | 130        |
| ภาคผนวก ข ความคิดต่อเมืองเชียงใหม่แต่ละบุคคล               | 135        |
| ภาคผนวก ค แผนที่เอเชียอาคเนย์ และ แผนที่ประเทศญี่ปุ่น      | 145        |
| <b>ประวัติผู้เขียน</b>                                     | <b>147</b> |

## สารบัญตาราง

| ตาราง                                                                                               | หน้า |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| 1.1 แสดงการเปลี่ยนแปลงจำนวนคนญี่ปุ่นที่จดทะเบียนที่สถานกงสุลญี่ปุ่น ตั้งแต่ปี 1980-2000             | 2    |
| 1.2 แสดงที่อยู่ปัจจุบันของคนญี่ปุ่นที่จดทะเบียนที่สถานกงสุลญี่ปุ่น                                  | 2    |
| 1.3 แสดงที่อยู่ปัจจุบันของคนญี่ปุ่นที่อยู่ในเขตจังหวัดเชียงใหม่                                     | 3    |
| 1.4 แสดงภูมิลำเนาเดิมของชาวญี่ปุ่น                                                                  | 4    |
| 1.5 แสดงประเทศที่คนญี่ปุ่นอยากจะไปอยู่หลังเกษียณอายุแล้ว                                            | 5    |
| 1.6 แสดงเปรียบเทียบทัศนคติของคนญี่ปุ่นที่มีต่อ ฮาวาย กรุงเทพฯ และ ปีนัง และ ค่าครองชีพต่อเดือนต่อคน | 6    |
| 2.1 จำนวนประชากรในจังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.2543                                                         | 21   |
| 2.2 จำนวนประชากรประเทศญี่ปุ่น                                                                       | 28   |
| 2.3 ปิระมิดประชากรของญี่ปุ่น                                                                        | 29   |
| 4.1 จำนวนชาวญี่ปุ่นในโลก                                                                            | 34   |
| 4.2 จำนวนชาวญี่ปุ่นในทวีปเอเชีย                                                                     | 35   |
| 4.3 ประเทศอันดับ1-20ที่ชาวญี่ปุ่นอาศัยอยู่                                                          | 36   |
| 4.4 เมืองอันดับ1-20ที่ชาวญี่ปุ่นอาศัยอยู่                                                           | 36   |
| 4.5 แสดงที่อยู่ปัจจุบันของชาวญี่ปุ่นที่จดทะเบียนที่สถานกงสุลญี่ปุ่น                                 | 37   |
| 4.6 แสดงประเภทอาชีพของชาวญี่ปุ่นที่จดทะเบียนที่สถานกงสุลญี่ปุ่น                                     | 37   |
| 4.7 การบรรลุนิติภาวะ                                                                                | 38   |
| 4.8 มากคนเดียว หรือ มากับครอบครัว                                                                   | 38   |
| 4.9 เพศ                                                                                             | 39   |
| 4.10 โครงสร้างอายุ                                                                                  | 40   |
| 4.11 สถานภาพการสมรส                                                                                 | 41   |
| 4.12 โครงสร้างของครัวเรือน                                                                          | 41   |
| 4.13 ภูมิลำเนาเดิม                                                                                  | 42   |
| 4.14 ที่อยู่ในเมืองเชียงใหม่                                                                        | 43   |

|      |                                            |    |
|------|--------------------------------------------|----|
| 4.15 | ระยะเวลาที่ย้ายถิ่น                        | 44 |
| 4.16 | จำนวนครั้งและระยะเวลากลับญี่ปุ่น           | 45 |
| 4.17 | กำหนดเวลาอยู่เชียงใหม่                     | 46 |
| 4.18 | งานหลัก                                    | 47 |
| 4.19 | Visa                                       | 49 |
| 4.20 | จดทะเบียนที่กงสุลญี่ปุ่น                   | 50 |
| 4.21 | ค่าใช้จ่ายต่อเดือน                         | 50 |
| 4.22 | รูปแบบที่พักอาศัย                          | 51 |
| 4.23 | การเลือกที่พักอาศัย                        | 52 |
| 4.24 | ค่าที่พักอาศัยต่อเดือน                     | 53 |
| 4.25 | ภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน                  | 54 |
| 4.26 | ความสามารถในการใช้ภาษา                     | 55 |
| 4.27 | การเดินทาง                                 | 56 |
| 4.28 | ที่ชื่อของ                                 | 57 |
| 4.29 | การใช้เวลาว่าง                             | 58 |
| 4.30 | กิจกรรมทำร่วมกับคนไทย                      | 59 |
| 4.31 | ทำกิจกรรมอะไร                              | 59 |
| 4.32 | วิธีเก็บข่าวสารเกี่ยวกับญี่ปุ่น            | 60 |
| 4.33 | ข่าวที่สนใจในเมืองเชียงใหม่                | 61 |
| 5.1  | ขั้นตอนการย้ายถิ่นของชาวญี่ปุ่น            | 64 |
| 5.2  | ผู้ที่เคยมาเชียงใหม่มาก่อน                 | 65 |
| 5.3  | จำนวนครั้งที่มาเชียงใหม่                   | 66 |
| 5.4  | ระยะเวลาที่มาเชียงใหม่                     | 66 |
| 5.5  | ครั้งแรกมาทำอะไรที่เชียงใหม่               | 67 |
| 5.6  | ทราบข้อมูลเกี่ยวกับเชียงใหม่มาก่อนหรือไม่  | 68 |
| 5.7  | ก่อนมาเชียงใหม่ทราบข้อมูลด้านใด            | 69 |
| 5.8  | ได้ข้อมูลจากแหล่งใด                        | 70 |
| 5.9  | เคยไปต่างประเทศหรือไม่                     | 71 |
| 5.10 | มีใครแนะนำให้มาเชียงใหม่หรือไม่            | 71 |
| 5.11 | ใครเป็นผู้แนะนำ                            | 72 |
| 5.12 | บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจมาเชียงใหม่ | 73 |

|      |                                                                                   |     |
|------|-----------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 5.13 | ใครเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกมาเชียงใหม่                            | 73  |
| 5.14 | ก่อนมาเชียงใหม่เคยคิดต่อกับบุคคลในเชียงใหม่หรือไม่                                | 74  |
| 5.15 | เคยคิดต่อกับใครในเชียงใหม่                                                        | 75  |
| 5.16 | ภาพพจน์ของประเทศไทยในความคิดของชาวญี่ปุ่น                                         | 76  |
| 5.17 | ภาพพจน์หลังจากมาอยู่เชียงใหม่จะเปลี่ยนแปลงหรือไม่                                 | 77  |
| 6.1  | ปัจจัยที่เลือกเชียงใหม่                                                           | 80  |
| 6.2  | ลำดับความสำคัญของปัจจัยในการเลือกที่ตั้งถิ่นฐานของชาวญี่ปุ่นในเมืองเชียงใหม่ ชาย  | 81  |
| 6.3  | ลำดับความสำคัญของปัจจัยในการเลือกที่ตั้งถิ่นฐานของชาวญี่ปุ่นในเมืองเชียงใหม่ หญิง | 82  |
| 6.4  | ปัจจัยช่วงอายุ 20-29 ปี                                                           | 83  |
| 6.5  | ปัจจัยช่วงอายุ 30-39 ปี                                                           | 84  |
| 6.6  | ปัจจัยช่วงอายุ 40-49 ปี                                                           | 85  |
| 6.7  | ปัจจัยช่วงอายุ 50 ปีขึ้นไป                                                        | 86  |
| 6.8  | ปัจจัยคนที่ทำงานในบริษัทญี่ปุ่น                                                   | 87  |
| 6.9  | ปัจจัยของแม่บ้าน                                                                  | 88  |
| 6.10 | ปัจจัยของผู้ที่ทำธุรกิจส่วนตัว                                                    | 89  |
| 6.11 | ปัจจัยของครูสอนภาษา                                                               | 90  |
| 6.12 | ปัจจัยของนักศึกษา                                                                 | 91  |
| 6.13 | ปัจจัยของผู้ที่ไม่ได้ประกอบอาชีพหรือผู้ที่เกษียณอายุ                              | 91  |
| 6.14 | ปัจจัยของผู้ที่อยู่เชียงใหม่ไม่ถึง 1 ปี                                           | 92  |
| 6.15 | ปัจจัยของผู้ที่อยู่เชียงใหม่ 1 ปี ถึง 5 ปี                                        | 93  |
| 6.16 | ปัจจัยของผู้ที่อยู่เชียงใหม่ 5 ปี ถึง 10 ปี                                       | 94  |
| 6.17 | ปัจจัยของผู้ที่อยู่เชียงใหม่ 10 ปี กว่า                                           | 95  |
| 6.18 | ความสะดวก                                                                         | 95  |
| 6.19 | ความสะดวกเหตุใด                                                                   | 96  |
| 6.20 | ความสะดวก กรณีแยกเป็นอายุ                                                         | 97  |
| 6.21 | ความสะดวก กรณีแยกตามอาชีพ                                                         | 98  |
| 6.22 | ความสะดวก กรณีแยกเป็นระยะเวลา                                                     | 99  |
| 6.23 | ความลำบาก กรณีแยกเป็นเพศ                                                          | 100 |
| 6.24 | ความลำบากเหตุใด                                                                   | 101 |

|      |                                                                     |     |
|------|---------------------------------------------------------------------|-----|
| 6.25 | ความลำบาก กรณีแยกเป็นอายุ                                           | 102 |
| 6.26 | ความลำบาก กรณีแยกตามอาชีพ                                           | 103 |
| 6.27 | ความลำบาก กรณีแยกเป็นระยะเวลา                                       | 104 |
| 6.28 | ระดับความพอใจ                                                       | 105 |
| 6.29 | ความพอใจด้านใด                                                      | 106 |
| 6.30 | ไม่พอใจด้านใด                                                       | 107 |
| 6.31 | ระดับความพอใจการมาอยู่เชียงใหม่ กรณีแยกเป็นอายุ                     | 108 |
| 6.32 | ระดับความพอใจการมาอยู่เชียงใหม่ กรณีแยกตามอาชีพ                     | 109 |
| 6.33 | ระดับความพอใจการมาอยู่เชียงใหม่ กรณีแยกเป็นตามระยะเวลาอยู่เชียงใหม่ | 110 |
| 6.34 | ลำดับความสำคัญของปัจจัยที่ชอบเมืองเชียงใหม่ของเพศชาย                | 111 |
| 6.35 | ลำดับความสำคัญของปัจจัยที่ชอบเมืองเชียงใหม่ของเพศหญิง               | 112 |
| 6.36 | ลำดับความสำคัญของปัจจัยที่ไม่ชอบเมืองเชียงใหม่ของเพศชาย             | 113 |
| 6.37 | ลำดับความสำคัญของปัจจัยที่ไม่ชอบเมืองเชียงใหม่ของเพศหญิง            | 113 |